

שיעורי בית 5

4 בינואר 2016

1. הוכח/הפרך כי H היא ת"ח של G במקרים הבאים
פתרון: זיכרו שבשביל להראות כי $H \subseteq G$ תת חבורה צריך להראות ש

- איבר היחידה שייך ל H כלומר $e \in H$
- לכל $h_1, h_2 \in H$ מתקיים כי $h_1 h_2^{-1} \in H$

$$H = \{a + ai \mid a \in \mathbb{R}\} \subseteq \mathbb{C} = G \quad (\text{א})$$

פתרון: ת"ח כי $a+ai, b+bi \in H$ אזי $(a+ai) - (b+bi) = a-b + (a-b)i \in H$
 $(a=0)$ בנוסף איבר היחידה $0 \in H$ (הוא מתקבל אם ניקח $a=0$)

$$H = m\mathbb{Z}_n = \{mz \mid z \in \mathbb{Z}_n\} \subseteq \mathbb{Z}_n = G \quad (\text{ב})$$

פתרון: ת"ח כי $mz_1, mz_2 \in H$ אזי $mz_1 - mz_2 = m(z_1 - z_2) \in H$ בנוסף
איבר היחידה $0 \in H$ (הוא מתקבל עבור $z=0$)

$$H = \{A \in \mathbb{F}^{n \times n} \mid |A| \neq 0\} \subseteq \mathbb{F}^{n \times n} = G \quad (\text{ג})$$

פתרון: לא ת"ח כי $I, -I \in H$ אבל $I - I = 0 \notin H$

$$H = \{g^n \mid g \in G\} \quad n \in \mathbb{N} \quad (\text{ד})$$

תהא G חבורה ו $n \in \mathbb{N}$.
פתרון: לא. למשל $G = S_3$. ו $n = 3$ אזי $H = \{id, (1, 2), (2, 3), (1, 3)\}$
אינה ת"ח כי אין סגירות.

$$H = \{g^n \mid g \in G\} \quad n \in \mathbb{Z} \quad (\text{ה})$$

תהא G חבורה חילופית ו $n \in \mathbb{Z}$.
פתרון: ת"ח כי $g_1^n, g_2^n \in H$ אזי $g_1^n (g_2^n)^{-1} = g_1^n (g_2^{-1})^n = (g_1 g_2^{-1})^n \in H$
כאשר המעבר האחרון נכון בגלל ש H חילופית. בנוסף $e^n = e \in H$

(ו) $H = \{x^2 \mid x \in \mathbb{Z}_4\} \subseteq \mathbb{Z}_4$ **פתרון:** נחשב מפורש $0^2 = 0, 1^2 = 1, 2^2 = 0, 3^2 = 1$
ולכן $0, 3^2 = 1$

$$H = \{0, 1\}$$

ולכן H אינה תת חבורה כי $1 + 1 = 2 \notin H$ ואין סגירות לחיבור

(ז) $H = \{x^3 | x \in \mathbb{Z}_5\} \subseteq \mathbb{Z}_5$
פתרון : נחשב מפורש $0^3 = 0, 1^3 = 1, 2^3 = 3, 3^3 = 2, 4^3 = 4$ ולכן

$$H = \{0, 1, 3, 2, 4\}$$

כלומר H שווה לכל $\mathbb{Z}_5$ ולכן תת חבורה.

(ח) $H = \{\frac{a}{b} | a \in \mathbb{Z}, b \in \mathbb{N}, \frac{b}{4} \in \mathbb{N}\} \subseteq \mathbb{Q}$
פתרון : זוהי תת חבורה כי H אינה ריקה. בנוסף:

$$\frac{a}{b} - \frac{a'}{b'} = \frac{b'a - ba'}{bb'}$$

עבור $\frac{a}{b}, \frac{a'}{b'} \in H$ נקבל ש 4 מחלק את b, b' ובפרט את bb' ולכן גם

$$\frac{a}{b} - \frac{a'}{b'} = \frac{b'a - ba'}{bb'} \in H$$

2. תהא G עם $n > 2$ איברים. הוכח כי לא קיימת $H \leq G$ עם $n - 1$ איברים.

פתרון : נניח בשלילה כי קיימת $H \leq G$ עם $n - 1$ איברים. אזי קיים איבר יחיד $g \in G \setminus H$.

כיוון שב H יש לפחות 2 איברים אזי קיים $e \neq h \in H$. בנוסף $gh \in H$ כי $gh \neq g$. אבל H ת"ח ולכן קיים $h^{-1} \in H$ וגם מתקיים סגירות $g = (gh)h^{-1} \in H$. סתירה

3. תהא G חבורה $H_1, H_2 \leq G$ הוכח כי

$$[H_1 \subseteq H_2 \vee H_2 \subseteq H_1] \iff [H_1 \cup H_2 \leq G]$$

פתרון : הכיוון $(\Rightarrow)$ טריוואלי. נוכיח את הכיוון $(\Leftarrow)$: נניח בשלילה כי $[H_1 \cup H_2 \leq G]$ אבל $H_1 \not\subseteq H_2 \wedge H_2 \not\subseteq H_1$

אזי קיימים $h_1 \in H_1 \setminus H_2, h_2 \in H_2 \setminus H_1$. כיוון ש $h_1, h_2 \in H_1 \cup H_2$ אזי גם $h_1 + h_2 \in H_1 \cup H_2$ כי מניחים כי זוהי ת"ח.

כעת מהגדרת איחוד נובע כי $h_1 + h_2 \in H_1$ או $h_1 + h_2 \in H_2$. בה"כ $h_1 + h_2 \in H_1$ כי $h_1 \in H_1$ אזי גם $-h_1 \in H_1$ ואז $h_2 = (h_1 + h_2) + (-h_1) \in H_1$ כי $h_2 \in H_1$ סתירה לכך ש $h_2 \notin H_1$. חבורה.